

OULUN YLIOPISTO
UNIVERSITY of OULU

LAUSUNTO

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

31.8.2012

Viite: OKM038:00/2011

TOIMINNALLISTA RUOTSIA – LÄHTÖKOHTIA RUOTSIN OPETUKSEN KEHITTÄMISEKSI TOISENA KOTIMAISENA KIELENÄ

Oulun yliopisto kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä lausuntopyynnöstä sekä siitä, että se on asettamalla työryhmän ryhtynyt toimiin ruotsin kielen opetuksen kehittämiseksi.

Yliopistojen tutkinnoista annetun Valtioneuvoston asetuksen (794/2004) ja julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) mukaan yliopistollisen tutkinnon suorittaneelta edellytetään varsin hyvää ruotsin kielen taitoa. Yliopistotulokkaiden ruotsin taidon heikentyminen on kuitenkin, etenkin vuoden 2004 ylioppilastutkinnon uudistamisen jälkeen, aiheuttanut suuria ongelmia kielitaitotavoitteen saavuttamiselle myös Oulun yliopistossa. Puolet Oulun yliopistoon tulevista ei ole kirjoittanut ruotsia ylioppilastutkinnossaan tai arvosana on heikko, ja panostus ruotsin opiskeluun lukiossa on usein varsin vähäistä. Monet opiskelijat joutuvat täydentämään puutteellista ruotsin taitoaan yliopistossa, mikä pitkittää opiskeluaikaa. Useat myös lykkäävät toisen kotimaisen kielen kurssin suorittamista. Ruotsin opinnoista on alkanut muodostua tutkinnon suorittamisen ns. pullonkaula.

Oulun yliopistossa heikon lähtötason omaaville on järjestetty rajallisten opetusresurssien sallimissa puitteissa valmentavaa opetusta ja tukiopetusta ohjatun itseopiskelun muodossa. Yliopiston taloudellisten resurssien käyttäminen valmentavaan opetukseen ja tukiopetukseen ei kuitenkaan ole oikea ratkaisu, vaan korkea-koulukelpoisuus toisen kotimaisen kielen osalta on turvattava koulutusjatkumon alemmilla asteilla. Valmentavan opetuksen järjestäminen korkea-asteella on myös ristiriidassa tutkintojen suoritusaikojen lyhentämistavoitteiden kanssa.

OKM:n työryhmä korostaa (s. 58) aivan oikein koulutusjatkumon periaatetta suomalaisessa koulutuspolitiikassa. ”Riittämättömät ruotsin opinnot kaikilla koulutusasteilla ovat kuitenkin johtamassa siihen, että kielilainsäädännön toteuttamisedellytykset koulutuspolkujen loppupäässä, korkea-asteella, ovat vaikeat.” Yliopistojen kannalta juuri tuo nivelvaihe siirryttäessä toiselta asteelta yliopistoon on ratkaiseva. Oulun yliopisto kannattaa kaikkia niitä työryhmän ehdottamia toimenpiteitä, joilla parannetaan yliopistotulokkaiden ruotsin kielen taitoa. Työryhmän ehdottamat toimenpiteet (s. 58 - 59) koulutusjatkumon periaatteen ja yhdenvertaisen oppimisen turvaamiseksi ovat tarpeellisia, mikäli nykyisen lainsäädännön edellyttämä ruotsin kielen taito halutaan turvata.

Oulun yliopistossa ruotsin kielen opetusmenetelmiä ja keinoja oppimisprosessin tukemiseksi on tutkittu ja kehitetty, mutta lisäpanostus tähän on välttämätöntä,

etenkin kun koulutusjatkumon alemmille tasoille kohdistettavien kehittämistoimenpiteiden ei voida odottaa vaikuttavan välittömästi. Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisrahoitus yliopistoissa tapahtuvaan pedagogiseen kehittämiseen (s. 59, ehdotus nro 8) on erittäin kannatettava ehdotus.

Muista toimenpide-ehdotuksista Oulun yliopisto haluaa nostaa esille opetussuunnitelmien ja -menetelmien kehittämiseksi esitetyissä toimenpide-ehdotuksissa mainitun ruotsin opettajien täydennyskoulutuksen (s. 60, ehdotus nro 15), jonka toimeenpanossa Oulun yliopistolla voi olla toiminta-alueellaan vahva rooli. Resurssien kohdentaminen siihen edistäisi ruotsin opetusta koulutusjatkumon niillä tasoilla, joiden tulee tuottaa korkeakoulukelpoisuus.

Koulutusrehtori

Olli Silvén

Johtaja

Eva Raudasoja